

NEMZETKÖZI RENDÉSZETI FIGYELŐ

Nemzetközi Rendészeti Figyelő XIV.

International Law Enforcement Observer XIV

Drusza Tamás

doktorandusz, tanárségéd
Nemzeti Közszerológáti Egyetem,
Rendészettudományi Kar
Nemzeti Közszerológáti Egyetem,
Rendészettudományi Doktori Iskola
druszatamas@gmail.com

András Hunor Lehel

sajtóreferens, doktorandusz, rendőr százados
Jász-Nagykún-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság
Nemzeti Közszerológáti Egyetem,
Rendészettudományi Doktori Iskola
lehel5@freemail.hu

Mészáros Andrea

arcképelemző, doktorandusz
Nemzeti Szakértő és Kutató Központ,
Arcképfelismerő Elemző Osztály
Nemzeti Közszerológáti Egyetem,
Rendészettudományi Doktori Iskola
meszaros.andrea@stud.uni-nke.hu

Pressburger Tamás

doktorandusz
Nemzeti Közszerológáti Egyetem,
Rendészettudományi Doktori Iskola
tamas.pressburger@gmail.com

Drusza Tamás

A rendőri terrorrelhárítási parancsnokság átfogó szervezeti elemzése és hatása a hírszerzési információk megosztására a rendőrség és a biztonsági szolgálatok között

A szerző kiindulási alapként leszögezi, hogy mivel 2017 óta 13 támadás során 40 fő veszítette életét, így az Egyesült Királyság terrorfenyegetettsége magas (Halford, 2023). E fenyegetettség elhárításának felelőssége megoszlik a rendőrség, a belföld hírszerzés (MI5) és a külföldi hírszerzés (MI6) között. A cikk első sorban a rendőrség és az MI5 közötti kapcsolatot vizsgálja. Jóllehet 43 különböző rendőrségi szervezet működik az Egyesült Királyságban, a rendőri terrorrelhárítás irányítása a Metropolitan Police keretében működő Terrorrelhárítási

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2024. 02. 20. Átdolgozás: 2024. 02. 29. Elfogadás: 2024. 03. 01.

Parancsnokság (Counter-terrorism Command – CTC) feladata. Ez irányítja a vidéki terrorelhárítási egységek (Counter-terrorism unit – CTU) hálózatát, mely egységek a vidéki rendőri szervek bázisán szerveződnek. E központosított struktúra egy korábbi decentralizált rendszert váltott fel, amelyben minden helyi szervezetnek megvolt a saját terrorelhárító részlege. A terrorelhárítási rendszer központi funkciója az információmegosztás. Jelentések szerint ennek hiányosságai is hozzájárultak az említett, vagy például az USA-ban 2001-ben elkövetett terrorcselekményekhez. A fent vázolt centralizált rendszert éppen az információáramlás javítása érdekében hozták létre, azonban korábban nem készült olyan tanulmány, amely ennek sikerességét vizsgálta volna.

E tanulmány – egy vidéki CTU munkatársainak véleményére alapozva – azt a célt tűzte ki, hogy a rendszer hatékonyságnak fejlesztése érdekében megvizsgálja az információáramlást akadályozó és segítő tényezőket.

Szakirodalmi áttekintés

A tanulmány első részében a szerző bemutatja az terrorelhárítással és az ehhez kapcsolódó információmegosztással kapcsolatos tudományos irodalmat, kiegészítve azt saját megjegyzéseivel. A szakirodalomban a terrorizmusra adható válaszként általánosságban négy típust különböztetnek meg:

- 1) Szankcionálás akár katonai akár bünyügyi formában.
- 2) Terrorellenes védelmi intézkedések fokozása.
- 3) Politikai egyeztetés vagy közvetítés.
- 4) Megelőzés a kiváltó okok kezelésével.

Az Egyesült Királyságban a rendőri és titkosszolgálati szervezetek, az úgynevezett 4P modellt követik, amely rögzítve van a terrorelhárítás stratégiában (CONTEST) is (a P betűk az angol kifejezések kezdőbetűi az alábbiak szerint):

- 1) Pursue, azaz üldözni.
- 2) Prepare, azaz felkészülni.
- 3) Protect, azaz védelmezni.
- 4) Prevent, azaz megelőzni.

Az üldözési funkció azonos a szakirodalomban szankcionálásként aposztrofált válasszal. A protect, azaz védelmezési funkció az Egyesült Királyságban első sorban a kritikus infrastruktúrák védelmét jelenti. Ennek fő módja a célpont „keményítése”, azaz a sikertelen támadás valószínűségének növelése különböző védelmi intézkedések révén. A terror politikai párbeszéd útján történő

megelőzésének nagy hagyománya vagy az Egyesült Királyságban, elég csak az IRA példájára gondolni. Jóllehet a szakirodalomban egyetértés mutatkozik abban, hogy az iszlamista gyökerű, szélsőségesen radikális terrorcsoportok esetében ez a módszer ritkábban használt. Ennek fő oka, hogy a vallási jellegű terror esetében ez a metodika alig működik. Van olyan vélemény, amely szerint a kevésbé radikális csoportoknak tett engedmények csak fokozzák az extrém radikálisok terrorját. Így a prevent funkció inkább a kiváltó okokra figyel. Ennek fő formája a radikalizálódás elkerülése, ami eredményt hozhat képzéssel, vagy a mérsékelt vallási vezetőkkel folytatott párbeszéd révén.

Az Egyesült Királyságban – az előbbieken megfogalmazott terrorelhárító célok érdekében – a hírszerzést és a bűnügyi nyomozást ötvöző megközelítést alkalmaznak, ami több rétegű, multilaterális, szolgálatok közötti együttműködést feltételez. Mindez azonban azt jelenti, hogy a szervezetek közötti információmegosztás kritikus pontja a rendszer működésének.

Ennek hatékony megvalósulása három szinten segítheti a terrorizmussal kapcsolatos küzdelmet. Egyrészt az elemzéssel foglalkozó szervezetek teljesebb képet kapnak. Másrészt a döntéshozó szervezetek számára több lehetőség áll rendelkezésre, azaz jobb döntéseket tudnak kialakítani. Harmadrészt, az előbbi két tényezőnek köszönhetően, az elhárítási intézkedések végrehajtása is eredményesebb lehet.

Az információmegosztás akadályait a szakirodalom legtöbbször az alábbi tényezőkben látja:

- folyamatok és technológiák;
- egyéni vonakodás;
- szervezeti akadályok;
- hely és struktúra.

A technológiák kérdéskörben az Egyesült Királyságban nagy lépés volt, amikor 2017-ben a Közös Nemzeti Hírszerzési Alkalmazás (National Intelligence Common Application – NICA) felváltotta a már elavultnak számító Nemzeti Speciális Egységek Hírszerzési Rendszerét (National Special Branch Intelligence System – NSBIS). Magas szintű vizsgálati jelentések arra utalnak, hogy az utóbbi rendszer hozzájárult azon információmegosztási hibákhoz, amelyek következményeként a manchesteri robbantásokban 22-en életüket veszítették.

Folyamatokat vizsgálva a szakirodalom leginkább azt tartja fontosnak, hogy a hírszerzési és bűnügyi szervezetek helyesen értékeljék a titkosan gyűjtött információt. Egy korábbi kutatás 25 különféle kategorizálási rendszert azonosított, amely komoly gátja lehet az információ hatékony felhasználásának. Az Egyesült Királyságban a rendőrség a $3 \times 5 \times 2$ nemzeti hírszerzési modellt

követi, a hírszerző szervezetek azonban a kormányzati biztonsági besorolást használják (official, secret, top secret), megnehezítve ezzel az értékelést. Az utóbbi rendszer azon időkből származik, amikor a titkosság volt az első rendű és a megosztásnak nem volt igazán fontos szerepe.

Az egyéni és szervezeti nehézségek háttérében a „need to know” elv áll, amely a hidegháborús gondolkodás terméke. Ez azt mondja ki, hogy csak azzal szabad megosztani az információt, akinek a feladatellátásához az feltétlenül szükséges, minden más megosztás szigorúan tilalmazott. Egyes szerzők azért javasolják ezen elv újragondolását, mert a korábbi módszer merev alkalmazása kizárja a potenciálisan értékes partnerek (például rendőrség) hozzájárulását a közös információs bázishoz. Az információ átadását korlátozó elv alkalmazásának hátrányait megerősítette egy az Europol munkatársai körében végzett felmérés is. Általános vélemény, hogy az információk proaktív megosztása legalább annyira fontos, mint azok megszerzése. Ennek általában két útja lehetséges. A formális struktúrára épülő, illetve a bizalmi alapú, kétoldalú információcserére. Előbbire jó példa a CTG (counter-terrorism group) nevű, a titkosszolgálatok vezetőinek egyeztetésére épülő nemzetközi együttműködés, bár a szakértők ennek működését sem tartják túl hatékonynak. Általánosságban sokkal jobbnak ítélik a szakértői szintű, kevésbé formális, bizalmon alapuló információcserét, így ennek bátorítását látják követendő útnak.

A hely és struktúra problémakör megoldására az Egyesült Királyságban jelentősen javították a rendőri erők és a hírszerzés, különösen az MI5 szervezeti együttműködését. Ez a folyamat már jóval a modern megoldások (lásd NICA) alkalmazása előtt elkezdődött, sőt valójában előbbi hívta életre az utóbbit.

A rendőri terrorellenes erők struktúrája az Egyesült Királyságban

Korábban a terrorizmus felderítése első sorban a hírszerző szolgálatok feladata volt. Ezek munkatársai azonban civil titkosszolgálati szakemberek, akiknek nincsenek bűnüldözési jogosítványaik. Így, amint ez utóbbira vagy a műveleti beavatkozásra felmerül az igény, a rendőrség veszi át a vezető szerepet. Ebben meghatározó a Terrorellhárító Rendőrfőparancsnokság (Counter Terrorism Policing Headquarters – CTPHQ). E szervezet az SO12 és SO13 speciális részlegek összevonásával létrejött Terrorellhárítási Parancsnokság (CTC) révén irányítja a terrorellenes rendőri munkát. Vidéken összesen tíz körzetben működik ilyen részleg, mindegyiknek része egy CTU és CTIU (Counter Terrorism Intelligence Unit), az előbbi rendőri szervként, utóbbi mint hírszerző szervezet.

Kutatási módszer

A kutatás érdekében a szakirodalom alapján kidolgozott kérdőíves (kvantitatív) és interjú (kvalitatív) adatfelvételre került sor egy vidéki CTU egység területén. Sajnos az adatfelvételt az MI5 CTC és CTU egységeken belül dolgozó munkatársaira nem lehetett kiterjeszteni. A CTU területén mintegy 500 fő rendőri és civil állományú munkatárs számára küldtek kérdőívet, ügyelve arra, hogy akik megkapják, azon személyek már a területen járatos munkatársak legyenek, akik meg tudják ítélni az új és a régi rendszer közötti különbséget. Végül 52 fő töltötte ki a kérdőívet. Ezen alacsony szám miatt leíró statisztikai módszert választott a szerző, azaz csak a mintát értékelte, de ebből a teljes állományra vonatkozóan nem próbált következtetést levonni.

Az interjúkat a kérdőíves válaszok alapján végezték, de az alanyok kiválasztására úgy került sor, hogy ők nem vettek részt a kérdőív kitöltésében. Az interjú anonim volt és a CTU közvetlen, különböző rendfokozatban és beosztásban szolgáló rendőri és civil alkalmazottjaira terjedt ki.

Eredmények

A kérdőíves, illetve interjú válaszadók közül 96% egyetértett azzal, hogy az információmegosztás fontos szerepet játszik munkájuk során, 74% alapvető fontosságúnak nevezte. A „need to know” alapelv fontos szempont az információmegosztás tekintetében, érdekes módon a válaszadók 49%-a a CTC bevezetése után is ezt tartotta az egyik fő akadálynak, míg előtte csak 17% jelezte ezt.

Bár a kérdőíves válaszadóknak csak 4%-a jelölte meg a Nemzeti Hírszerzési Modell titkosítási és megoszthatósági osztályzási rendszerét mint akadályozó tényezőt, az interjúalanyok esetében 50% volt ez az arány. Ez a rendszer egy a rendőrség által a titkos információk védelmére és megosztására használt szabályrendszer, azonban még a rendőrök számára sem tűnik mindig egyértelműnek, pontosan hogyan kell használni, és a hírszerző szolgálatok rendszerével sem kompatibilis.

A felvett adatok jól mutatják, hogy a rendőrség és a hírszerző szolgálatok munkatársai között a személyes kapcsolatok aránya az új CTC rendszerrel drasztikusan megnőtt. Míg a CTC előtti időkben a havi vagy annál ritkább találkozások voltak a jellemzők, az új rendszerben ez jellemzően napi, illetve heti gyakoriságúvá sűrűsödött. Ezzel összhangban a kérdőíves válaszadók 65%-a érzékelt javulást az információmegosztásban, míg 27% szerint nem történt változás. A javuláshoz leginkább az információcserére szánt idő növekedése és az IT-rendszer

fejlesztése járult hozzá. Az interjúalanyok is általánosságban az együttműködés javulásáról számoltak be, többek között azzal indokolva ezt, hogy a CTC rendszer általános szabályokat vezetett be az ország minden régiójában, míg korábban mindenhol egyedi módon történt az információk megosztása.

Arra a kérdésre, hogy mi tudná még tovább növelni az Egyesült Királyság terrorizmus ellenes képességeit, a többség a rendőrség és a hírszerző szolgálatok együttműködésének fokozását és a hírszerzési rendszerekhez történő közös hozzáférést említette.

Következtetések

A szakirodalom alapján a szerző abból indult ki, hogy leginkább technológiai és szervezeti okok, illetve az egyéni szándék hiánya akadályozza az információk megosztását. A kutatás során a CTU/CTC rendszer számos pozitív hozadékát tudták azonosítani, melyek első sorban szervezeti fejlesztések területén jelentettek előrelépést. A korábbi túlzottan decentralizált rendszer centralizáltabbá vált, így a képességek is koncentráálódtak, illetve a felelősségi viszonyok is tisztábbak lettek. A legfontosabb eredmény azonban a hírszerzési és a rendőri szervek együttműködésének szorosabbá válása, ami révén jelentősen fejlődött az információmegosztás. Ennek alapja a személyes szakmai kapcsolat szorosabbá válása például a közvetlen egyeztetések gyakoriságát növelte. Fontos eredmény, hogy ki lehetett mutatni, hogy a „need to know” elv túlzott alkalmazása, azaz az információk indokolatlan visszatartása, továbbra is jelen van a napi tevékenységben.

Írányként a szerző a rendőrség és a hírszerző szolgálatok együttműködésének CTC/CTU rendszeren belüli fejlesztését jelöli meg, ugyanakkor ezek teljes integrációját és közös IT rendszereket nem tartja megvalósíthatónak. Ennek kapcsán a kutatás során többször is előkerült az az ellentmondás, hogy a 3000 fős hírszerző állomány kapacitása értelemszerűen alacsonyabb, mint a 150 000 fős rendőrségi állományé, ami indokolhatja a hírszerző, titkosszolgálati jellegű felderítő munka egy részének átadását a rendőri szerveknek. Fejlődési irány lehet még a szervezeti kultúra fejlesztése és a felelősségi viszonyok további pontosítása. A szerző általános érvényű megállapítása, hogy vannak még lehetőségek a terrorelhárító munka hatékonyságának fokozásában, jöllehet az sosem érheti el az elméleti maximumot pusztán azért, mert több szervezet foglalkozik a kérdéssel, így mindig lesznek információmegosztási akadályok (lásd need to know elv).

Mi magunk úgy látjuk, hogy a tanulmány egy klasszikusnak mondható problémát vizsgál: a terrorizmussal szembeni fellépés hatékonyságának kérdését olyan

környezetben, ahol több szervezet munkálkodik ugyanannak a problémának a kezelésén. Ilyen esetekben a különböző szervezetek (ez esetben a rendőrség és a titkosszolgálatok) eltérő kultúrája, módszerei, információs bázisa, illetve a két szervezet közötti bizalmatlanság (amely érhető okból inkább a titkosszolgálatok sajátja) komoly akadály a információk megosztásának és így a közös gondolkodásnak és cselekvésnek. A vizsgálat újdonságát az jelenti, hogy képes volt kérdőív és interjúk segítségével megragadni egy olyan kérdést, amely a dolog érzékeny természeténél fogva kevésbé vizsgálható. Ez feltehetően azért volt lehetséges, mert az alanyok számát kellően szűkre szabta, illetve sikerült a kérdőívet jól operacionalizálni és a névtelenséget biztosítani. Szintén jó döntés volt az anonim interjúk felvétele, amely egyrészt teljesebb képet adott, másrészt némileg kompenzálta az alacsony kérdőíves mintaszámot. Az eredmények azért mondhatók fontosnak, mert adatokkal erősítette meg azt a szakirodalmi vélekedést, hogy különböző szervezetek formális integrációja erősíti a személyes kapcsolatokat és jó hatással lehet az információmegosztásra. Ugyanakkor eredménynek mondható, hogy rámutatott a szervezetek közötti bizalmatlanság egyik okára, az információk nem mindig észszerű megosztására.

András Hunor Lehel

Mi a helyi ellenálló képesség a radikalizálódással szemben, és hogyan lehet elősegíteni? Multidiszciplináris irodalmi áttekintés

A szerzők által 2018. évben végzett kutatás (Wimelius et al., 2023) különböző megállapításokat tett a radikalizálódással, és a vele szembeni védekezés körében, a rezilienciával kapcsolatban.

A napi híradásokat figyelve, sajnálatos módon a téma továbbra is aktuális (Wimelius et al., 2023). A szerzők a politikatudomány, a szociális munka, a közösségi rendészet és a közegészségügy területéről érkeztek. Cikkük tárgyát ezen szemüvegeken keresztül láttatják, és így egyesítették a rezilienciával kapcsolatos különböző nézőpontjaikat. Arra összpontosítottak, hogy mit jelent a helyi reziliencia, és hogyan lehet azt a különböző szakterületek által segíteni.

A svéd biztonsági szolgálat 2016-os jelentése alapján megközelítőleg 300 ember hagyta el Svédországot azért, hogy külföldön különböző erőszakos iszlamista csoportokhoz csatlakozzon és harcoljon ezen szervezetek oldalán. Ezek közül többen visszatértek Svédországba, és potenciális fenyegetést jelentenek a közösségre. Éppen ezért Svédországban, csakúgy, mint az Európai Unióban is,

a radikalizálódás felderítésében és megelőzésében kulcsfontosságú szerepet töltenek be a központi kormányzat mellett a helyi önkormányzatok. A tanulmányban nem véletlenül jelent meg kulcsfogalomként az ellenálló képesség (reziliencia). A svéd önkormányzatoktól elvárják, hogy olyan terveket dolgozzanak ki, amelyek intézkedéseket tartalmaznak a helyi és közösségi szintű ellenálló képesség növelésére. Néhány önkormányzat számára azonban ez kihívást jelentett, mivel sokféleképpen határozzák meg és értelmezik a radikalizálódást és a rezilienciát mint helyi ellenálló képességet. Az elmúlt évtizedben számos tanulmány született a fogalmakkal kapcsolatban, értelmezésük mégis más, ha a pszichológia, szociológia, politika vagy rendészet irányából közelítjük meg.

A politikai döntéshozók, tudósok és a gyakorlati szakemberek is gyakran használják a radikalizáció és a reziliencia kifejezéseket. A szerzők megállapították, hogy eltérő a szakirodalom, amikor a közösségek radikalizálódásának ellenálló képességét a helyi szinthez kötve vizsgálják. Ezért projektjükben arra tettek kísérletet, hogy ezen kérdéskörben felülvizsgálják és szintetizálják a szakirodalmat.

A szerzők úgy vélik, hogy a terrorizmussal kapcsolatos tanulmányok területén a reziliencia gyakran, de nem mindig normatív fogalomként jelenik meg. Kiemelik, hogy a tanulmányokban növekvő érdeklődés jelentkezik a megelőző tényezők iránt, szemben a kockázati tényezőkre való kizárólagos összpontosítással. Éppen ezért tarják fontosnak tovább erősíteni annak szükségességét, hogy az ellenálló képességgel kapcsolatos ismereteket bővítsék. A szerzők célja kettős. Egyrésztől áttekintik a helyi rugalmassággal kapcsolatos kutatásokat (közegészségügy, szociális munka, válságkezelés és közösségi rendészet), másodsorban céljuk, hogy ezeket a tényezőket átültessék a terrorizmussal kapcsolatos tanulmányokba, és bizonyítsák, hogy milyen előnyökkel jár a helyi rugalmasság szintetizálása a radikalizálódás megértésével kapcsolatban.

Mi a radikalizálódás?

A radikalizálódásról szóló szakirodalom hatalmas, azonban a különböző kutatócsoportok sokszor ellentmondó nézőpontot képviselnek a kérdésben. Nincs konszenzus abban, hogy mit jelent pontosan a radikalizálódás. A kutatók sokszor saját definíciókat alkotnak. Ez azt is jelenti, hogy más nézőpontra jutnak azzal kapcsolatban, hogy mi okozza a radikalizálódást, és hogyan kellene kiépíteni a helyi szintű ellenálló képességet. Abban azonban egyetértenek a társadalomkutatók, hogy a radikalizálódás egy folyamat eredménye, és évekig eltarthat, míg valaki erőszakos szélsőséggé válik, és képes akár halálos támadást

is végrehajtani. Ezt a folyamatot egyéni, illetve társadalmi szintű események és körülmények váltják ki.

A fogalomból látható, hogy összetettsége megnehezíti annak megértését, hogy miként lehet megelőzni a radikalizálódást, és hogyan lehet ellenállónak lenni azzal szemben. A radikalizálódásra való összpontosítás azzal a kockázattal jár, hogy azt sugallja, a radikális meggyőződések a terrorizmus előzményei, vagy legalábbis szükséges előzményei. Azonban ez nem igaz. A legtöbb radikális eszmét valló ember nem vesz részt terrorcselekményben, és sok terrorista nem mélyen ideológiai beállítottságú. Több kutató egyetért abban, hogy a radikalizálódást analitikusan külön kell választani a szélsőségektől és a terrorizmustól. A radikalizálódásnak van egy kognitív és egy viselkedési összetevője, és akkor válik erőszakossá, ha ez a kettő kombinálódik.

A szerzők áttekintették a terrorizmussal kapcsolatos tanulmányokat (a válságkezelés, a szociális munka, a közegészségügy és a közösségi rendszet területén megjelent publikációkat), és ezekben egyéni és strukturális szintű magyarázatot találtak a radikalizációra. Egyéni szinten pszichoszociális problémák, mentális és egészségügyi problémák, társadalmi elszigeteltség, identitási problémák és sérelmek szerepelnek. Strukturális szinten az ideológia, a vallási eszmék, a marginalizáció, a diszkrimináció, a szegénység és a szegregáció kerül középpontba.

A terrorizmussal kapcsolatos ellenálló képesség a szakirodalomban

A terrorizmussal kapcsolatos tanulmányokban egyre nagyobb figyelmet fordítanak a rezilienciára. A hagyományos kockázati tényezőkre való összpontosítással ellentétben a jelenlegi kutatások a védő erőforrásokat és a tényezőket vizsgálják. A szakirodalom szerint a reziliencia két egymással szorosan összefüggő részből tevődik össze. Az egyik rész a sebezhetőnek tűnő közösségekre, csoportokra és egyénekre fókuszál, akiket a helyi hatóságok esetleg a radikalizálódás kockázatának kitettként azonosítottak; míg a másik rész azzal foglalkozik, hogyan lehet ellenálló közösségeket építeni. Ez utóbbi az ellenálló képességet alátámasztó védelmi erőforrások és mechanizmusok azonosításával és megértésével foglalkozik.

A szerzők megfigyelték, hogy a terrorizmussal foglalkozó kutatók a reziliencia fogalmát általában annak leírására használják, hogy a társadalmak miként vészeli át a megpróbáltatásokat. Egyes terrorizmuskutatók azzal érvelnek, hogy a reziliencia a csapás vagy sokk bekövetkezése előtt, alatt és után is megnyilvánul, és ebben az összefüggésben a rezilienciát gyakran a közösségi

együttműködés, illetve a kapacitásépítés szemszögéből tárgyalják. E tekintetben a rezilienciát a különböző közösségek előtt álló kihívások kezelésének képességeként értelmezik. A különböző definíciók ütköztetésekor arra jutottak a szerzők, hogy sokkal több empirikus tanulmányra van szükség.

Módszertani megközelítés

A négy tudományterületről érkező szerző stratégiája az volt, hogy a különböző tudományágak szakirodalmának vizsgálatát elvégezzék annak feltérképezése és összefoglalása érdekében, hogy miként határozzák meg és értelmezik a helyi ellenálló képességet, és milyen tényezőkkel kapcsolatban azonosítják a helyi ellenálló képességet elősegítő tényezőket a radikalizálódással kapcsolatban. A 2001 és 2016 közötti cikkeket az Academic Search Elite és a Web of Science adatbázisokból gyűjtötték a reziliencia, a helyi reziliencia, a közösségi reziliencia, valamint az adott szakterület vagy tudományág (például válságkezelés, közösségi rendészet, szociális munka és közegészségügy) kulcsszavak megadásával. A fentiek alapján közel 3000 cikket találtak, melyeket tovább szűkítve végül 137, a tanulmány szempontjából releváns publikációt vontak be az elemzésbe.

A négy tudományágból vett 137 cikket először külön-külön, majd együttesen vizsgálták. Az eredményeket egy területenkénti táblázatban összesítették, egyik oldalon a „rugalmasság” definíciójával, a másik oldalon a helyi rugalmasság előmozdítására javasolt eszközökre összpontosítva.

Hogyan definiálják a helyi rugalmasságot a különböző tudományágak szakirodalmában

A rezilienciával foglalkozó közegészségügyi szakirodalom nagy része a fogalom meghatározásakor a közösség azon képességére utal, hogy egy katasztrófából vagy traumából hogyan épüljön fel, és nem a megelőzésre fókuszál. Ezek nagyrészt a közegészségügy járványra vagy természeti katasztrófára adott válaszai. Ezt nevezik eszközalapú megközelítésnek, mely a közösségi ellenálló képesség fejlesztését inkább egyfajta folyamatnak, mint eredménynek tekinti.

A szociális munkán belül számos tanulmány a rezilienciát elsősorban egyéni tulajdonságként, eredményként vagy folyamatként kezeli, míg kevesebb tanulmány összpontosított a rezilienciára mint kollektív jellemzőre, beleértve a közösségi szintű erőforrások és/vagy folyamatok tárgyalását. A reziliencia fogalmát főként elméleti eszközként és keretként használják.

A közösségi rendszettel kapcsolatos tanulmányokban a közösségi rugalmasságot gyakran úgy értelmezik, mint egy közösség azon képességét, hogy összetart, szembeszáll a szélsőségekkel, és segít önmagán mint csoporton, valamint a családokon és egyéneken, akik a közösség tagjai. Ezen érvelés szerint a reziliencia több kulcsfontosságú összetevőből áll, mint például a kommunikáció, a kohézió és az együttműködés. A tanulmányok azt is hangsúlyozzák, hogy a helyi ellenálló képesség a közösségi rendszet szempontjából a bizalom és az önbizalom kiépítését, valamint a helyi közösségekkel való párbeszédet és partnerséget foglalja magában.

A különböző szakirodalmakban számos közös téma rajzolódik ki. Ezek közül a legfontosabb az, hogy a helyi ellenálló képességet széles körben egy folyamattak tekintik. A meghatározásokban azonban kevés figyelmet fordítanak a megelőzésre. A hangsúly szinte teljes egészében az eseményt követő szakaszra helyeződik.

Milyen tényezők segíthetik elő a helyi ellenálló képességet, és mi a jelentőségük a radikalizálódás megelőzése szempontjából?

A szerzők közegészségügyi szempontból egy releváns amerikai tanulmányt találtak, melyben négy olyan funkciót emelnek ki, amelyek szükségesek ahhoz, hogy egy közösség optimálisan fel tudjon készülni a közegészségügyi eseményre.

A szociális munka szemszögéből úgy találták, hogy a remény, az altruizmus, a bizalom és a biztonság kollektív érzése elősegítik az ellenálló képességet közösségi szinten. A kollektív reményérzet motiválja a közösségi cselekvést, csak úgy, mint a kollektív biztonságérzet, amely által a lakosságban az az általános érzés alakul ki, hogy mentes a veszélytől, vagy hogy a veszélyek kezelhetők.

A közösségi rendszettel kapcsolatos tanulmányok általában a helyi ellenálló képesség előmozdításának módjaként a biztonság megerősítésére irányuló rendőri intézkedéseket hangsúlyozzák. Az ilyen jellegű tevékenységek kulcsa a biztonságra és a közösség tagjainak életminőségére való figyelem, nem pedig a bűnmegelőzésre való kizárólagos összpontosítás. Az ellenálló képesség kiépítése a közösségekkel való szoros kommunikációt is magában foglalja. A helyi rugalmasságot gyakran tekintik folyamattak és egyfajta képességnek is. Ennek középpontjában a problémák és kockázatok helyett az erősségekre való összpontosítás áll. Az együttműködés központi szerepet játszik a fejlődésben.

Következtetések

Különböző nézetek vannak azzal kapcsolatban, miként kellene fejleszteni a helyi szintű ellenálló képességet. Nagy a nyomás a svéd hatóságokon, hogy cselekvési tervekkel dolgozzanak ki a radikalizálódás és az erőszakos szélsőségesség ellen. A helyi képviselők felvetették a kérdést, hogy egyáltalán szükséges-e helyi tervek készítése, vagy elegendő lenne egy központi, széles körű bűnmegelőzési és fejlesztési program, melyet a szociális munkások és a rendőrök végeznének. Ugyanis a helyi tervekkel kapcsolatos kutatások azt mutatták ki, hogy azok magukban hordozzák a kockázat és a védelem közötti feszültséget, illetve zavarosok a tekintetben, hogy radikalizálódás szempontjából kik és milyen szinten jelentenek problémát egy közösségben. Ezek a helyi tervek jól tükrözik a szakirodalom töredezettségét is. Nincsenek általános magyarázatok és gyors megoldások, azonban a szakirodalomban több hasznos megoldási javaslat található.

A közegészségügy, a szociális munka, a válságkezelés és a közösségi rendfenn tartás területén a rezilienciát nagyrészt olyan folyamatként értelmezik, amely magában foglalja a közösségi hálót és erőforrásokat, amelyek együttesen megkönynyítik a reparációt, az alkalmazkodást és a rugalmasságot, de a közösség tagjainak összetartási képességét és az összetartozás érzését is. A terrorizmussal kapcsolatos tanulmányokban főként a védőfaktorok iránt van növekvő érdeklődés. A radikalizálódással kapcsolatban a terrorizmussal foglalkozó tanulmányok az együttműködést, a kapacitásépítést, a társadalmi kapcsolatokat és a szociális hálót hangsúlyozzák, mint döntő fontosságú erőforrásokat az ellenálló képesség erősítésében. A közegészségügyben alkalmazott eszközalapú megközelítés és a szociális munkában alkalmazott erőforrásalapú megközelítés hangsúlyozza, hogy a helyi ellenálló képesség előmozdítása érdekében egy adott közösségben meglévő erősségek és erőforrások feltérképezésére van szükség. Így értelmezve a helyi ellenálló képesség a problémák és kockázatok felsorolása helyett az erősségek ápolásáról szól. Az ellenálló képességgel foglalkozó áttekintett szakirodalom hangsúlyozza, hogy a helyi ellenálló képesség előmozdításához nem elegendő a közösségi erőforrások mozgósítása; ezeket a már meglévő közösségi hálózatokba integrálni kell. A hálózatok sikeres kiépítéséhez azonban elengedhetetlen a kulturális kompetencia, ami azt jelenti, hogy a hatóságok hajlandóak és képesek megérteni egy (helyi) helyzetet vagy problémát az érintett közösség kulturális nézőpontjából. Ebben az összefüggésben a sikeres párbeszéd segíthet elkerülni a „gyanús közösségek” kialakítását, ami a radikalizálódás megelőzését célzó programok egyik fő hibája. A helyi ellenálló képesség ilyen megközelítése azt is megköveteli, hogy figyelembe vegyünk, hogy az erőforrások, az erősségek és az eszközök közösségenként eltérőek, és ez az eltérés hatással van arra, hogy az ellenálló képesség kiépítése miként megy végbe

a gyakorlatban. Ez utóbbi megállapítás mind a kutatások, mind a politika szempontjából fontos. A kormányoknak figyelemmel kell lenni a helyi eltérésekre, és figyelembe kell vevni a különbségeket, sajátosságokat. Ebből adódóan lehetséges, hogy nem mindenhol szükséges helyi cselekvési terv.

A radikalizálódásról szóló vita könnyen a kockázat és a védelem, illetve a biztonsági és a szociális szempontok ütközésébe torkollik. A szerzők a tanulmányban a védelemre és az ellenálló képességre összpontosítottak, de elismerik, hogy szükség van a kockázatok kutatására is, valamint arra, hogy a biztonsági és a szociális szempontokat ötvözni kell, nem pedig kölcsönösen kizárónak tekinteni azokat.

Mészáros Andrea

A globális járvány és George Floyd halálának a bűnözésre és a rendőri munka egyéb jellemzőire gyakorolt hatásának vizsgálata című tudományos kutatásból

A tanulmány (White et al., 2022) szerzői: Michael D. White (az Arizonai Állami Egyetem Kriminológiai és Büntetőjogi Karának professzora, korábban seriffhelyettesként dolgozott Pennsylvániában); Carlena Orosco (doktorjelölt az Arizonai Állami Egyetem Kriminológiai és Büntetőjogi Tanszékén, valamint bűnügyi elemzőként dolgozik a Tempe-i Rendőrkapitányság Stratégiai Tervezési, Elemzési és Kutatási Központjában), végül Brice Terpstra (az Arizonai Állami Egyetem Kriminológiai és Büntetőjogi Iskolájának doktorandusz hallgatója, valamint az Erőszakmegelőzési és Közösségi Biztonsági Központ kutatási asszisztense).

Kutatási előzmények

A témaválasztás oka, hogy a COVID-19-világjárvány drámaian megváltoztatta az élet számos aspektusát a világban, így az Egyesült Államokban is. A rendőrség élen járt a világjárványra és annak következményeire adott védelmi tevékenységekben: ellenőrizték az otthonmaradási kötelezettségeket, védőfelszerelésben kellett dolgozniuk, megváltoztak a mindennapi bűnmegelőzési rendezvények (lemondták a közösségorientált felvilágosító előadásokat), jelentősen csökkentek a rendőri proaktív intézkedések (például gyalogosmegállítások).

2020. május 25-én, alig több mint két hónappal a járvány miatti vészhelyzet kihirdetése után, Derek Chauvin minneapolis-i rendőr közel 9 percig térdelt George Floyd nyakán, és megölte őt. Ez általános felháborodást és a rendőrség példátlan vizsgálatát váltotta ki, amit világszerte tüntetések, számos városban zavargások követtek, életre hívva a Black Lives Matter mozgalmat. Bár a rendőrségi reformról szóló nemzeti párbeszéd nem új keletű, a közfelháborodás 2020 nyarán érte el a csúcspontját, miközben a pandémia még javában jelen volt a mindennapi életben, és a rendőrségi tevékenység sem tért vissza a korábbi gyakorlatához.

A globális járvány és George Floyd halála (és az azt követő tüntetések) egybeesett az erőszakos bűncselekmények számának nagymértékű növekedésével, amelyet több tanulmány is kimutatót. Azonban a meglévő kutatások nem tértek ki arra, hogy a COVID-19 és George Floyd halála együttesen milyen mértékben befolyásolta a bűnözést és a rendőri munka egyéb jellemzőit, hogy e két példátlan esemény hogyan keresztezhette egymást, hogy (1) az erőszak tömeges növekedését eredményezze, és (2) megváltoztassa a rendőrség alapvető működését. Elméleti szempontból a rutintevékenység-elmélet a bűnözés csökkenését jósolná, mivel a kötelező otthonmaradási rendeletek 2020 elején történő kiadását követően a bűnözés három összetevője közül kettő (a megfelelő célpontok és a motivált elkövetők) korlátozva voltak. Ugyanakkor ez az elmélet magyarázhatja a családon belüli erőszak növekedését is. A bűnözés és az erőszak kiugrása a George Floyd halála utáni zavargások, tüntetések növekedésével magyarázható, főleg, ha ez a világjárvány kormányzati kezelése miatti elégedetlenséggel párosul.

Kutatás

A szerzők tanulmánya az arizonai Tempe város rendőrkapitányságán végzett rendőri munka kétszintű elemzését írja le. Első körben megvizsgálták a heti tendenciákat 2017–2020 között a rendőri munka számos jellemzőjében, beleértve a rendőri szolgálatra irányuló hívásokat, a bejelentett bűncselekményeket (összességében és típusonként), a rendőri proaktivitást, a közlekedési baleseteket, a letartóztatásokat és az erőszak alkalmazását. Második körben a vizsgálat során 474 intézkedést elemeztek, amelyeket véletlenszerűen választottak ki, és mindről rendelkezésre állt testkamerával rögzített felvétel. Valamennyi felvétel esetén több mint 130 intézkedéssel összefüggő, külön a rendőrrel és külön a polgárral kapcsolatos változót vizsgáltak. A felvételeket három időszakra vonatkozva választották és vizsgálták az adatokat: a járvány előtti (2020. március 8. előtti) hét, csak a járvány (2020. március 8. – 2020. május 17.) alatti hetek, valamint a járvány és George Floyd halála (2020. május 24.) és az azt követő hét.

A kutatás során az alábbi hipotézisre keresték a válaszokat:

- H1: A bűnözés és a rendőrségi tevékenység osztályszintű mérőszámai (szolgálati hívások, bejelentett bűncselekmények, rendőri proaktivitás, erőszak alkalmazása, letartóztatások és közlekedési balesetek) jelentősen csökkentek a COVID–19-világjárvány megjelenését követően.
- H2: A rendőrök és az állampolgárok közötti incidensszintű dinamika (eljárási igazságszolgáltatás alkalmazása, de-eszkaláció, agresszió) negatívabbá vált a COVID–19-pandémia megjelenését követően.
- H3: A bűnözés és a rendőrségi ügyintézés osztályszintű mérőszámai (szolgálati hívások, bejelentett bűncselekmények, rendőri proaktivitás, erőszak alkalmazása, letartóztatások és közlekedési balesetek) jelentősen megnövekedtek George Floyd halálát követően.
- H4: A rendőrök és az állampolgárok közötti incidensszintű dinamika (eljárási igazságszolgáltatás alkalmazása, de-eszkaláció, agresszió) negatívabbá vált George Floyd halála után.

A testkamera-felvételek

A testkamera-felvételek lehetővé teszik a rendőrség és a polgárok közötti találkozások későbbi visszatekintését, elemzését, akár az interakcióban nem részt vevő felek számára is. A kutatók 50 változót vizsgáltak, többek között a rendőrök által használt kommunikációs technikákat, az intézkedés dinamikáját, a polgárok viselkedését, a polgárok drog- és alkoholfogyasztását, a polgárok mentális betegségét, a polgárok agresszióját, a rendőrök általi erőszak alkalmazását és a találkozás megoldását.

A felvételek vizsgálatának egyik korlátja, hogy a videón nem látható a rendőr (mivel az ő mellkasára van rögzítve a kamera), így az ő metakommunikációjából csak a hangszín, hangerő, valamint a teste előtt történő kézmozgás vizsgálható. Ezért a kutatók csak a rendőr által elmondottak és korábban említett vizsgálható változók alapján rögzítették a találkozás dinamikájára vonatkozó információkat. Kommunikációs oldalról nézve a testkamerával rögzített felvételek vizsgálatának eredménye némileg torzíthat, bár mára már elfogadottá vált a kamerával történő megfigyelés, a tér- és biztonsági kamerák jelenléte, mégis az állampolgároknak számos esetben egyfajta ellenérzést válthat ki a kamerák ilyen szintű jelenléte.

A vizsgálat során a kutatók éppen ezért 37 különböző változót rögzítettek, amelyek alapján azt nézték, hogy a rendőrök hogyan kezelték a találkozásokat, beleértve a de-eszkalációs taktikák alkalmazását. A három időszakot tekintve

a rendőrök többnyire továbbra is úgy kezelték a találkozásokat, hogy minimalizálták az erőszakos kimenetel lehetőségét. Például a rendőrök továbbra is:

- nyugodtan beszéltek (92,8%–96,8%);
- türelmet tanúsítottak (91,7%–95,2%);
- elegendő személyes teret tartottak fenn (97,6%–99,6%);
- aktív hallgatás (91,4%–96,3%);
- uralkodtak az érzelmeiken (94,3%–97,6%);
- a tisztviselők biztonságának előtérbe helyezése (98,5%–100%);
- az idő kihasználása (94,1%–97,6%).

A kutatás eredménye

Az elemzésekből kiderült, hogy a bűnözésre gyakorolt hatás vegyes volt, és bűncselekmény-típusonként jelentősen különbözött. Amikor csökkenés következett be – például az utcai rablások száma a pandémiás lezárások után – az rövid távú volt.

Azonban a kutatás során egyértelműen kimutatták, hogy a járvány azonnal és drámaian megváltoztatta a polgárok és a rendőrök tevékenységének szinte minden mérőszámát, és körülbelül két hónappal később George Floyd halála további jelentős hatást gyakorolt néhány ilyen változóra.

Összességében a világjárvány sokkal nagyobb hatással volt a bűnözésre és a rendőri munka egyéb jellemzőire, mint George Floyd halála. A rutinszerű tevékenységek elmélete értékes megközelítésnek bizonyult ezen eredményeik értelmezéséhez. A kutatók szerint a testen viselt kamera felvételeinek áttekintése rávilágított arra, hogy a rendkívüli körülmények ellenére a rendőrök milyen szakszerűen kezelték a polgárokkal való találkozásokat.

Értékelés

A kutatás, bár egy alig 200 000 fős településre terjed ki, mégis hiánypótló, nagyon alapos és átfogó képet ad a Sars COVID–19 hatásairól. A George Floyd halála után kezdődő Black Lives Matter mozgalom hatalmas tömegeket mozgott meg, Amerikában több helyen komoly összecsapások voltak a tüntetők és a rendőrök között, ám a vizsgálat szerint ennek hatásai nem voltak olyan hosszan és mélyen hatással a rendőrök viselkedésére és tevékenységére. A világ folyamatos változásait követni nehéz, évekkal ezelőtt senki sem gondolta volna, hogy hónapokra leáll a közlekedés, országok zárkóznak be, az emberek félnek

kimenni az utcára. Manapság az ukrán–orosz háború, az izraeli helyzet borzolja az állampolgárok kedélyeit. Ezek az események nemcsak a mindennapi életre vannak hatással, hanem a bűnözésre és a rendőrségi munkára is. Ezen kutatások igazi értéke abban rejlik, hogy mérhetően, igazolhatóan mutatják meg a rendőri munkában a szakmai felkészültség erényeit, amelyek még a kivételes helyzeteket is uralni képesek.

Pressburger Tamás

A rendőri diszkréció és a „spotter” szerepe a labdarúgás rendészeti tömegkezelésében: kockázatértékelés, elkötelezettség, legitimitás és de-eszkaláció

A Keele Egyetem egyik csoportja, Mike Hope vezetésével írta a tanulmányt (Hope, Radburn & Stott, 2023), amelynek kulcsfontosságú eleme a diszkréció. A tanulmány elsődleges célja, hogy empirikus és elméleti módon értelmezze a DFO¹-k, más néven spotterek, megfigyelők, felderítők szerepét a futballhoz kapcsolódó közrendi, rendészeti feladatokban, Angliában, Walesben és azon túl.

A tanulmány szerint a diszkréció a rendfenntartás kulcsfontosságú jellemzője, ennek ellenére a rendészeti kutatások nagymértékben támaszkodtak az egyes járőrök és a nyilvánosság tagjai közötti interperszonális vagy kettős találkozások feltárására.

A közelmúlt tanulmányai azt mutatták, hogy a rendőrök diszkrecionális döntései hogyan hatnak a csoportszintű és szervezeti folyamatokra, de kevés tanulmány vizsgálta a diszkréció jelentőségét a rendészeti szakirodalomban folyó vitákban. Ennek megfelelően a mai napig csak korlátozott számú kutatás foglalkozik a dialógusalapú, futballhoz kapcsolódó rendészet közrendi természetével és dinamikájával.

Ez a tanulmány a fent említett hiányosságokat kívánja orvosolni azáltal, hogy öt angol rendőrkapitányság DFO-ival, úgynevezett spotterekkel folytatott interjúiból származó adatokat elemzi. A tanulmány bírálja azt az elképzelést, miszerint ezek a speciális szerepkörök pusztán a közrendet veszélyeztető szurkolók felügyelete, kategorizálása és a végrehajtás körül forognának. A szerzők azzal érvelnek, hogy egy összetett csoportközi környezetben a rendőrök diszkréciója olyan „társadalmi tőke”, amely erősíti legitimitásuk megerősítését az őket

---

1 Dedicated Football Officer, fordítás: Dedikált Futball Rendőrtiszt (fordította: Pressburger Tamás).

támogató szurkolók körében. Ez pedig az önszabályozó magatartás előmozdítása révén fokozza képességüket a de-eszkalációra és a rend fenntartására. A tanulmány elsőszámú megállapítása, hogy az operatív futballtiszték azon képessége, hogy az ilyen kapcsolatokat konfrontatív helyzetekben használja, központi eleme a futballrendészeti műveletek során a rendbontás csökkentésére irányuló erőfeszítéseknek.

A bemutatott adatok félig strukturált interjúk és fókuszcsoportok elemzésének eredményei, amelyeket 22 rendőrrel készítettek, akik Anglia és Wales területén futball spotterként dolgoznak. A résztvevőket önkéntes alapon, az interjúra való hajlandóságuk és a vizsgált szakterületen szerzett tapasztalatuk alapján választották ki a kutatásra. Az átlagos szakmai tapasztalat a résztvevők között hét év volt. A résztvevők anonimitását pedig álnevek használatával biztosították a tanulmány során.

A tanulmány kiemeli még a rendészeti tevékenységek szociológiai és pszichológiai dimenzióit, különös tekintettel a DFO-k, vagyis spotterek kapcsolataira a szurkolói közösségekkel. A kutatás során feltárt adatok rávilágítanak arra, hogy a rendőröknek nem csupán szakmai szempontból kell értelmezniük és alkalmazniuk a diszkréciót, hanem szorosán együtt kell működniük a futballrajongók kulturális és érzelmi dinamikáival is. A DFO-knak nemcsak szakértelmi ismeretekre, hanem empatikus készségekre is szükségük van annak érdekében, hogy hatékonyan és konstruktívan beavatkozzanak eszkalálódó helyzetekben. Ezáltal a tanulmány egy további réteget nyit meg a labdarúgás területén érvényesülő rendészeti gyakorlatok megértése és fejlesztése terén.

A cikk egy érdekesítő fejezetében részletesen kifejti, hogy milyen hatással van a testre szerelt videokamerák bevezetése a rendőrség és az azonosított „kockázati” csoport közötti kapcsolatra, ahogy azt a kutatásban részt vevő megfigyelők tapasztalatai tükrözik. Az ilyen technológia használata nem csupán a nyitottság és felelősségteljes szemlélet kialakításában játszik szerepet, hanem komoly elrettentő erővel is bír potenciális konfliktusok esetén. Az egyik esettanulmány, amelyben a megfigyelők egy kocsmában tájékoztatják a labdarúgó-huligánokat a testre szerelt videorendszer működéséről, jól példázza, hogy a technológia segíthet a bizalom és az együttműködés kialakításában. A tudat, hogy tetteik rögzítésre kerülnek, jelentős elrettentő erőként működik, felelősségtudatot ébresztve az érintett csoport tagjaiban. A technológia és a tapintat kombinációja tehát nem csupán hatékonyan szolgálja a közrend fenntartását, de hosszú távú pozitív kapcsolatok kiépítését is elősegíti az érintett csoportokkal. A fejezet megvilágítja, hogy az innovatív eszközök és a rugalmas rendészeti megközelítések hogyan járulnak hozzá a kockázatos helyzetek kezeléséhez és a pozitív közösségi kapcsolatok kiépítéséhez a labdarúgást övező rendészeti gyakorlatokban.

A kutatás eredményei számos alkalmazást és további kutatási irányt is felvethetnek a rendvédelmi szervek számára. Az adatok alapján javasolható a rendészeti tréningek kiterjesztése és aktualizálása, különös hangsúllyal a konfliktusok megelőzésére és a társadalmi kapcsolatok építésére. Emellett az eredmények alapján lehetőség van az olyan kommunikációs stratégiák kidolgozására, amelyek elősegítik a rendőrség és a szurkolói közösségek közötti pozitív párbeszédet és együttműködést. A tanulmány tehát nemcsak elméleti megfontolásokat kínál a rendészeti diszkréció és a spotterek szerepének terén, hanem útmutatást is nyújt a hatékonyabb és kölcsönösen támogató közrendvédelmi tevékenységek kialakításához.

Összegezve tehát a tanulmány arra világít rá, hogy a DFO-k, spotterek feladatköre messze túlmutat a közrendet veszélyeztető szurkolók megfigyelésén, felügyeletén és kategorizálásán. A rendőri diszkréció és együttműködés pedig olyan „társadalmi tőke” a rendezvények során, amely a rendőrséget támogató békés szurkolók által elfogadott viselkedési korlátok és normák közös megértését segíti, és amelynek köszönhetően a szurkolók között az önszabályozás kultúrája alakul ki. Ezen felül a kutatás eredményei hangsúlyozzák, hogy a rendőri diszkréció és az együttműködés nem csupán hatékony eszközök a rendezvények közrendjének fenntartására, hanem alapvetően hozzájárulnak egy pozitív közösségi dinamika kialakításához. A tanulmány így nemcsak a labdarúgás rendészeti szakembereinek, hanem a közrend fenntartásával foglalkozó szélesebb szakmai közönség számára is értékes iránymutatást nyújt a hatékony és fenntartható kapcsolatépítés és önszabályozás előmozdítása terén.

Felhasznált irodalom

- Halford, E. (2023). A scoping analysis of the counter terrorism command policing structure and its impact on intelligence sharing between the police and the security services. *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism*, 18(3), 353–374. <https://doi.org/10.1080/18335330.2023.2171309>
- Hope, M., Radburn, M. & Stott, C. (2023). Police discretion and the role of the ‘spotter’ within football crowd policing: risk assessment, engagement, legitimacy and de-escalation. *Policing and Society*, 33(5), 485–500. <https://doi.org/10.1080/10439463.2023.2173193>
- Wimelius, M. E., Eriksson, M., Kinsman, J., Strandh, V. & Ghazinour, M. (2023). What is Local Resilience Against Radicalization and How can it be Promoted? A Multidisciplinary Literature Review. *Studies in Conflict & Terrorism*, (46)7, 1108–1125. <https://doi.org/10.1080/1057610X.2018.1531532>

White, M. D., Orosco, C. & Terpstra, B. (2022) Investigating the Impacts of a Global Pandemic and George Floyd's Death on Crime and Other Features of Police Work. *Justice Quarterly*, 40(2), 159–186. <https://doi.org/10.1080/07418825.2021.2022740>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Drusza T., András H. L., Mészáros A. & Pressburger T. (2024). Nemzetközi Rendészeti Figyelő XIV. *Belügyi Szemle*, 72(7), 1293–1312. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2024.v72.i7.pp1293-1312>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Finszter Géza, aki a prof.finszter@gmail.com e-mail címen érhető el.